

Č. 2382.

Nemocenské pojišťování: Jest nezákonné, vyslovil-li úřad, že zřízení hospodářské správy velkostatku — pokud nepodléhají podle zák. ze 16. prosince 1906 č. 1 ř. z. z r. 1907 a cís. nař. z 25. června 1914 č. 138 ř. z. pensijnímu pojištění — příslušejí v době před 1. červencem 1920 nemocenským pojištěním k příslušné okr. nemocenské pokladně.

(Nález ze dne 22. května 1923 č. 8785).

V ě c: Rudolf K. ve St. B. a Nemocenské pokladny soukromých úředníků a zřízců v Praze (adv. Dr. Jan Jansa z Nov. Benátek a Dr. Jos. Josífko z Prahy) proti ministerstvu sociální péče (min. místotaj. Dr. Frant. Janoščík) o nemocenské pojištění.

V ý r o k: Naříkané rozhodnutí zrušuje se pro nezákonnost.

D ů v o d y: Osp v Ml. Boleslavi vyslovila výměrem z 26. července 1920, že považuje přestup zřízců velkostatku ve St. B., které hospodářská správa tohoto velkostatku dne 26. května 1920 odhlásila od okr. nem. pokladny v N. B., kdež až dosud byli pojištěni, a přihlásila k nem. pokladně soukromých úředníků a zřízců v Praze, za nezákonný z důvodů okr. nem. pokladnou naznačených, t. j. vzhledem k zákonu z 15. května 1919 a k nálezu nss-u ze dne 19. ledna 1920 č. 397.

Rozhodnutím z 1. prosince 1921 zrušila zsp výměr naříkaný a vyslovila, že odhláška zřízců oněch jest platná a musí býti okr. nem. pokladnou provedena, poněvadž jednak dle § 11 zák. nem. ve znění zákona ze dne 15. května 1919 č. 268 Sb. pojištění v § 1 zák. nem. nařízené prováděti mohou i zapsané pokladny pomocné, kterým nebylo odňato osvědčení podle §u 7, odst. 2 zák. ze 16. července 1892 č. 202 ř. z. a poněvadž dále při odhlášce oněch zaměstnanců u okr. nem. pokladny zachovány byly předpisy stanov.

Min. soc. péče, vyhovujíc odvolání okr. nem. pokladny zrušilo výnosem ze 16. ledna 1922 částečně toto rozhodnutí a vyslovilo, že zřízců zmínění, pokud nepodléhají podle zákona ze 16. prosince 1906 č. 1 ř. z. roku 1907 ve znění cís. nař. z 25. června 1914 č. 138 ř. z. pensijnímu pojištění, příslušejí nemocenským pojištěním do okr. nem. pokladny v N. B.

O tom, které z osob, o něž jde, pensijnímu pojištění podle cit. zákonného ustanovení podléhají a na základě toho k té které nemocenské pokladně příslušejí, musila by v případě sporu rozhodnouti osp cestou instanční.

Proti tomuto rozhodnutí podána byla stížnost k nss-u jednak nemocenskou pokladnou soukromých úředníků a zřízců v Praze, jednak Rudolfem K.

O prvé stížnosti uvážil nss toto:

Předmětem sporu jest otázka, zda výše zmínění zaměstnanci dne 26. května 1920, kdy odhlášení byl od okr. nem. pokladny v N. B., příslušni byli nemocenským pojištěním výlučně k této pokladně anebo zdali pojistné povinnosti mohlo býti podle zákona vyhověno i pojištěním u nemocenské pokladny soukromých úředníků a zřízenců v Praze.

Žal. úřad uznav za výlučně příslušnou okr. nem. pokladnu v N. B. ohledně zřízenců nepodléhajících podle zákona ze 16. prosince 1906 č. 1 ř. z. z r. 1907 ve znění cís. nař. z 25. června 1914 č. 138 ř. z. pensijnímu pojištění, založil své rozhodnutí patrně na předpisu čl. VII. zákona ze dne 5. února 1920 č. 89 Sb., podle něhož skupiny zaměstnanců podle tohoto zákona nově podrobené pojistné povinnosti pensijní nemohou býti členy zapsaných pomocných pokladen, jichž působnost jest podle čl. XXI. odst. 3 zákona z 15. května 1919 č. 268 Sb. omezena na pojištěnce, podrobené pojistné povinnosti pensijní podle zákona z 16. prosince 1906 č. 1 ř. z. z roku 1907 nebo dle cís. nař. z 25. června 1914 č. 138 ř. z.

Poněvadž nemocenská pokladna soukromých úředníků a zřízenců v Praze jest zapsanou pokladnou pomocnou ve smyslu cit. čl. VII, a zaměstnanci, o něž jde, spadají namnoze podle mínění žal. úřadu ve skupiny podle zákona z 5. února 1920 č. 89 Sb. nově podrobené pojistné povinnosti pensijní, vycházel žal. úřad z právního názoru, že zaměstnanci ti podle cit. čl. VII členy stěžující si pokladny státi se nemohli a že tudíž pojistné povinnosti nemocenského pojištěním u ní vyhověno nebylo.

Žal. úřad nevezal avšak zřetele k tomu, že cit. zákon z 5. února 1920 č. 89 Sb. vstoupil podle čl. VIII. v účinnost teprve dnem 1. července 1920, že tedy předpisů tohoto zákona nelze použiti, když jde o deklaratorní výrok o tom, kam výše řečení zřízenci byli dne 26. května 1920 nemocenským pojištěním příslušni, poněvadž v této době cit. zákon z 5. února 1920 č. 89 Sb. účinnosti ještě nenabyl.

Žal. úřad použiv takto v nař. rozhodnutí normy, která v rozhodující době ještě neplatila, jednal v rozporu se zákonem a bylo proto nař. rozhodnutí zrušiti podle § 7 zák. o ss.

Z tohoto stavu věci nss zabýval se stížností Ferd. K. pouze potud, pokud stížnost vytýká nař. rozhodnutí vadnost, kterou spatřuje v tom, že žal. úřad nevyslovil, kteří zaměstnanci dle podaného seznamu podléhají pojištění u okr. nem. pokladny v N. B. a ohledně kterých zaměstnanců jest přestup k nemocenské pokladně soukromých úředníků a zřízenců v Praze přípustným.

V tomto směru jest poukázati k tomu, že I. a II. stolice arcit' rozhodnutí svá vynesly ohledně všech zřízenců.

Změna právního posouzení v III. stolici vyžadovala ovšem aplikace ohledně každého jednotlivého zúčastněného zaměstnance.

Jestliže však III. stolice vyslovila pouze všeobecně právní názor, jenž podle jejího mínění měl býti rozhodným pro posouzení sporné otázky, a řešení případných sporů ohledně příslušnosti jednotlivých zřízenců podle právního názoru všeobecně vytyčeného odkázala do stolice prvé, nelze na jedné straně označiti tento postup jako vadný a na druhé straně tvrditi, že by tím byla zasáhla do subjektivních práv stěžujících, když mu tím bylo zachováno právo dovolávati se cestou instanční přezkoumání rozhodnutí v první instanci vydaných.